

בחודש האביב
בארבעה עשר
יום לחדש
מועד צאת
בני ישראל
ממצרים
זמן חרותנו:
היום היו לעם...

כפר גלעדי-תל חי

פסח תש"ג

1943

כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וּקְצַרְתֶּם אֶת קְצִירָהּ וַהֲבֵאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם

עֹמֶר עֹמֶר תְּבוּאָה חֲדָשָׁה
בְּאֵגֶד אֲגֻדִּים בַּר בָּר
בְּאֵלֶם אֲלוּמוֹת אֲלוּמוֹת בָּכָר

מִצְוַת הָעֹמֶר לְהִקָּצֵר בְּלֵיל שִׁשָּׁה עָשָׂר בְּנִיסָן בֵּין בְּחוֹל בֵּין בְּשַׁבָּת. מִצְוָתוֹ לָבוֹא מִן הַקָּמָה, מִן הַלַּח וּמִן הַמּוּבְחָר, עֹמֶר זֶה מִן הַשְּׂעוֹרִים...

שבת תבואה חדשה מביאה בִּרכת האדמה,
אסמנו מלאו בר, יְקָבֵנוּ - תִּירוֹשׁ יִצְהָר.

כי האדמה היא הנפש...

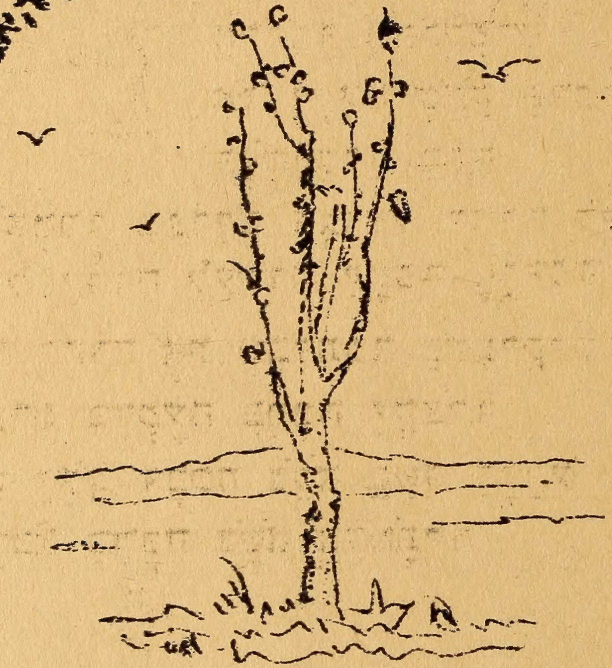
שׁוּב יהוה אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן
הָיִינוּ כְּחוֹלְמִים
אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ
וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה
אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יהוה לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה
הִגְדִּיל יהוה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים

שׁוּבָה יהוה אֶת שְׁבִיתֵנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב
הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ
הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע
בֹּא יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו

דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרוֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים,
בְּצֵאתָה הַשָּׂדֶה בַּשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים
דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרוֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים

עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי: קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי!
דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים.
עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי: קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי!

החדש הזה לכם ראש חדשים חדש האביב

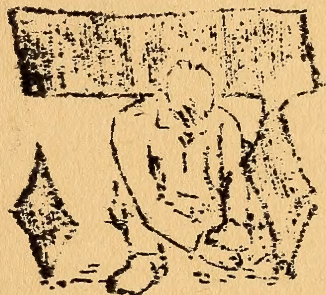

נה הסתו עבר · הגשם חלף
הלך לו · הנצנים נראו בארץ
· עת הזמיר הגיע · וקול
התור נשמע בארצנו · התאנה
חנטה פגיה והגפנים סמדר
נתנו ריח.

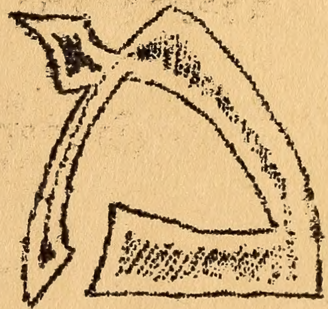
הגשם חלף הלך לו · עננים התפזרו ואינם ·
השדות מוריקים ומשגשגים.

הגיע ליל פסח כל העולם כלו אומר הלל
כי בליבה זה אוצרות טללים נפתחים

יש יום - ומים עד ים יצאו ישתוממו
לראות מה פעל קטן גוים עם נד

נה ימים באים
ונגש חורש בקוצר
ודורך ענבים במושך הזרע
והטיפו ההרים עסיס
וכל הגבעות תתמוגגנה
ושבתי את שבות עמי ישראל
ובנו ערים נשמות וישבו
ונטעו כרמים ושתו יינם
ועשו גנות ואכלו את פריהם
ונטעתים על אדמתם
ולא ינתשו עוד מעל אדמתם

ה יפית האביב!
בשדה, בזוחר
הציצים יפרחו
צהלת הילים סביב,
מה יפית האביב!
מה יפית האביב!

מה יפית, העולם!
ים דגן שטוח
בה גלים ברוח,
ומאירים פני האגם.
מה יפית, העולם!
מה יפית, העולם!

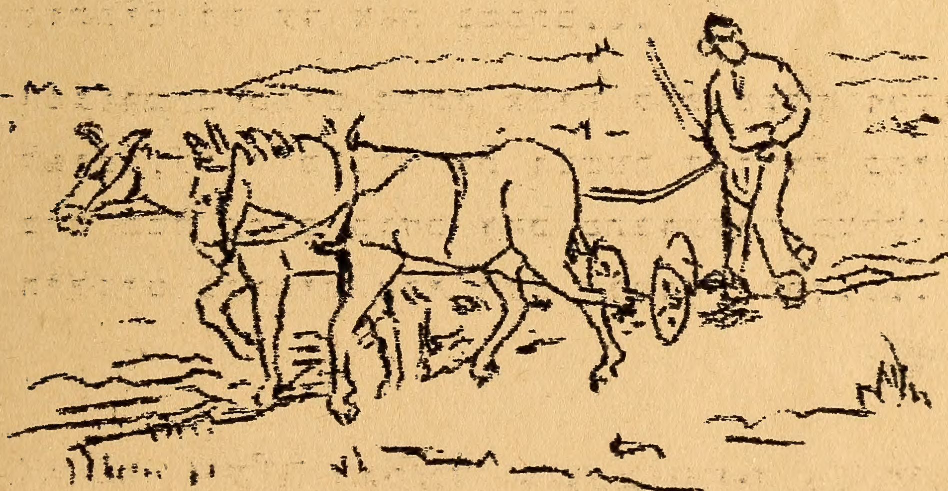
מה יפית, בוקר אור!
כל עץ, כל עשב
יגמעו טל נחה,
ישתו טל, לקיצה אור
מה יפית, בוקר אור!
מה יפית, בוקר אור!

יבים הוברים אלי זרעינו
במענית לבב
ויום יגיע והיינו
לשבלי זהב.

וילד רך יבוא אליך
פרחי דגן לבור
והלך דל במלילותיך
רעבונו ישבור

חָרוֹשׁ חוֹרֵשׁ וְזָרַע זוֹרֵעַ
בְּמַעֲנִיָּה הַלֵּב
וּבְזֹאת בּוֹאוּ זָר וָרֵעַ
לְחַג קָצִיר קָרֵב.

הגולה הדוויה - בית העבדים

כאן חדל האדם להיות אדם, איננו אפילו חיה או בהמה כאן הוא אך ורק אשפה מבועדה לשריפה. ההמון מוכה בלי הפוגות וללא רחם. ילדים, חולים וזקנים נרמסים במגפיהם ובעטים לגופי בשר שותתים דם עד צאת נשמתם...

המגורשים מתים מיתה איטית ללא מזון וכסות לגופם, עובדים ביערות ובשאר עבודות כפיה. ברם כבר עזבם כוחם והם מתנועעים כצללים. הילדים צנומים מזי רעב ונפוחי בטן....

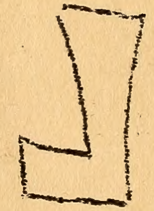
אעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך
ואומר לך בדמיך חיי - בדמיך חיי

התקוממות יהודי ורשה – בשולי מגן צפריים
של יבדרן, שנדר על במים.

כולי יאוש וגבם אל הקיר ישאו
אתנו את עיניהם למפעל והצלה –
אך כגר המדבר בעדם ואם תשובה
לא באה להם – אמרו להציל את
כבודם וכבוד ישראל מחרפה, קמו ביאושם הרב
נגד מעניהם ומרצחיהם וקדשו שם ישראל
בעולם. הם נפלו בידי רבים אשר שפכו את
חמת נקמתם עליהם, רצחום לאלפים ורבבות
הוליכו בשבילים אין שבים מהם.

קמו בני מכדה
על תלי החרבות של קהלות פולין

שמותיהם של הנרצחים והנשבחים, של
הנרמסים והנדרסים יוצאות לא אחת
כששם המולדת שם ציון על שפתותיהם

ויהי לאבל כנורי ועגבי לקול בוכים

ארור אתה גוי אכזרי!
ארור יהיה שמך
לעולמי עד, המארת-עליון
תלין בצר עמך!

ימח אונך, ייבל לשדך,
במשה הטאם השא,
ארור בך כל רגש אדם,
רגש בי כלית!

וטבעת בדם זבחיך,
תצלול בים הדמעות
והעירוך לילה לילה
אנקות חלל, זועות...

והיית קלון בניך,
קללה בין הגויים,
דמות השקוץ והשאיה,
לדורות דורות באים!

...כיום הזה - יום אשר לא היה עוד כמוהו
לרע מיום אשר הלכנו בגולה, יום של פחדים
בלתי נפסקים ואי אמון בחיים לשארית
הנמצא, שכלו כזבח ארוך דומה - כיום הזה -
יום שהאדם נסכר בו למולך, הנשמות העדינות
הולכות ונמקות משעבוד וכבלים, העניות
והגסות והזדון שופכים את ממשלתם על כל
"והשכינה תכבוש בענן ראשה" ומעוצר כאב
וכלימה היא פורשת ובוכה....

ימים רעים, יסורים קשים, אולם חזון אחד
יחיה את כלנו אחי, את כלנו העובדים, לא
למעננו, עינינו לא תראינה -
בשביל כל עמנו הרה דם אנו בונים בית.

...ארץ בשביל המחרת, בשביל הדורות הבאים

ממעמקי דורות עולה ההד המצווה עלינו:

צאו מבית העבדים

אִם הָיִיתָ שָׁם?
שָׁם, שָׁם... מֵעֵבֶר לְחוֹמָה וָשַׁעַר.
בְּאֶרֶץ הַמַּכְאוֹב,
בְּבֵית הַשְּׁכוֹל,
בְּנָרָה הַצַּעַר?
הַאִם בְּיוֹם חַג, בְּאֵבֶל שֶׁל יוֹם-טוֹב,
גָּדוֹל הַשְּׁלִי יוֹתֵר מִכָּל יְמוֹת הַחוֹל?

הַאִם שָׁמַעְתָּ שָׁם קוֹל צְחוֹק מִפִּי תִּינוֹק,
תִּינוֹק בְּהִיר-שֵׂעָר, גְּזוּז רֵאשִׁית הַגֵּז?
הַאִם טָעַמְתָּ מְרוֹרִים?
וְשִׂפְתוֹתֶיךָ קְרוּם לֹא בִקְּרָבוּ
מִזֶּה מַשְׁקֶה הַסַּם?

מִתְדַּפְּקִים בְּתוֹךְ גְּרוֹנִי שֵׁמוֹת כָּל כָּךְ רַבִּים.
אַךְ מִתְיָרְאָה אֲנִי לִשְׁאוֹל...
וְאַל תֹּאמַר לִי כְּלוּם אִם שָׁם אֵרַע דָּבָר.
הָנַע רַק גַּבּוֹתֶיךָ הַמְּלֵאוֹת רַחֲמִים –
אָבִין הַכֹּל...

כַּבֵּה מְנוֹרָתִי.
וְאִם בְּשׂוֹרָה אֵלֶיךָ לֹא הִגִּיעָה וּבְפִיךָ אַיִן –
כַּבֵּה מְנוֹרָתִי
וּסְגוֹר לִי הָעֵינַיִם.

ואני ידעתי, בעולם הגדול
לא יחדלו חבל
הדם והדמעה לעולם, לעולם...
כל מפח ושפה לא שרו האדימה – –
לא נגרו בכדי, לא תהול שרא ארצה
בלתי אם פרצה
בחומות העבדות ובכבלי הדרורות.

בהתנדב עם

נד בני עם לו ראינו בשת
במלחמות

תם גרעיני כח צבא יהודי
שליחי מיליונים, שליחי אחים ואחיות
מרוחקים ומנותקים, לא נוחמו ולא נזקקו,
בגיטאות, במכלאות-עינויים, באורחות-פלי-
טים, בסירות מעפילים ובכל נכר שהוא –
אתם נקמתם, אתם תקותם.

כתבל שאין הצדק מתגשם בה אלא אם כן הוא
לובש כח.

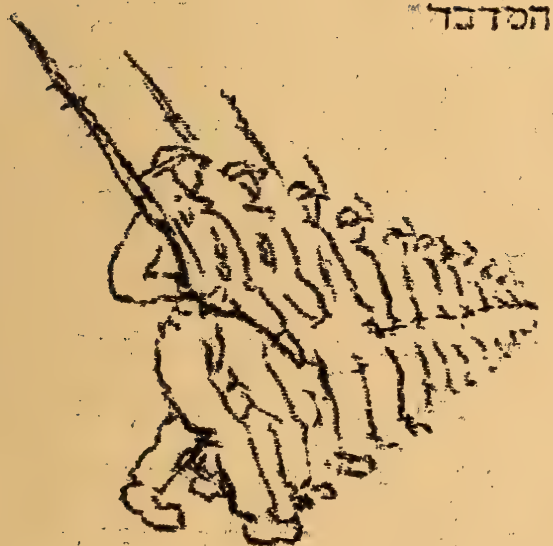
רבצאתכם בשלום מכבשן האש לחיי בנין
ויצירה תביאו אתכם מתוך החזית אהבת –
ישראל, אחות – עובדים וכח מאומן ומלוכד
אשר יגן על השלום והצדק.

אי - שם על גבולות המדבר
חונים חיילי ישראל!
הלילה מהוח וזעם
הלב מתכווץ ושואל
הברקו משואות על ההר?
הקרא השופר הגואל
ההקיץ מסביב השחר
לעולם אסיר עוני וילל?

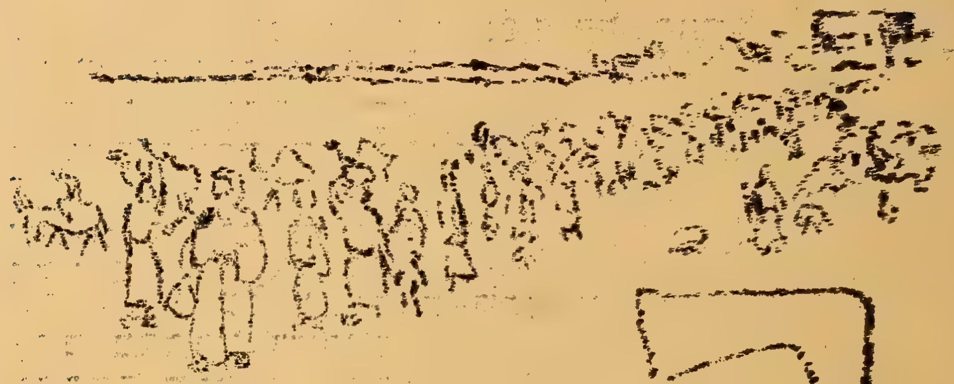
שואג האריה במיצר
התן משתפך וקובל
אי - שם על גבולות המדבר
הלב מתכוץ ושואל
החזרו מגלות מנכר

האחים הפזורים בתבל?
השדות לא נזרעו זה מכבר
הנטוש בידים האל

הלילה מהוח וזעם
הלב מתכוץ ושואל
אי - שם על גבולות המדבר
חונים חיילי ישראל.

היום אתם יוצאים...

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז • הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו • הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר • הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן • מַה-לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר • הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי-צֹאן • מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב • הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם-מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ-מָיִם.

וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל שִׁכְמָם. וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַ וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם.

והיא שעמדה לאבותינו ולנו
שלא אחד בלבד עמד עלינו
לכלותנו - אלא שבכל דור
ודור עומדים עלינו לכלותנו -
והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם

בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו ...

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו
כאילו הוא יצא ממצרים.

בכל יום ויום חייב אדם לראות את עצמו
כפי שמכריע את הכף ליציאת מצרים או
להארכת הגולה.

יהיו כל מעשינו מכוונים לקריעת הים ולקבלת
שבים

אַתָּה הִצַּבְתָּ כָּל גְּבוּלוֹת אָרֶץ
קַיִץ וָחֹרֶף אַתָּה יְצַרְתָּם
זְכָר זֹאת אוֹיֵב חֵרֵף יהוה
וְעַם נָבָל נִאֲצוּ שְׁמֶךָ
אַל תִּתֵּן לְחַיַּת נֶפֶשׁ תּוֹרֶךָ

כִּי יֵשׁ יוֹם וְיִבָּקַע כֵּס הַדְּרוֹר
כְּנֶחָמָה לָנֶצַח זֹרַחַת קַיִן
וְכוֹכַב הָאוֹר יָצָאת בְּעַיִן
וְלֵב חָדָשׁ יִפְעַם בָּאָדָם
וְקָם וְנֵעוֹר כָּל נֶפֶשׁ בָּעוֹלָם.

ממזרח אביא זרעך וממערב אקבצך
ושבו בנים לגבולם

בשתי רכבות מצריות על 20 קרונותיהן הגיעה סיירת העולים הצעירים מטהרן כ- 1200 נפש למן תינוקות עד אנשי שיבה

שרידי ההרג והגדודים לאחר מסע מחריד על פני ארצות וימים – הגיעה עדת הנצולים למולדתם.

רובם הגדול נודדים בדרכים למן הימים הראשונים לפרוץ המלחמה... שרידים בודדים מן שיירות גדולות של המוני פליטים אשר תוך התוהו ובוהו האיום של ההפצצה בשמי פולין – רצו באלפים ורבבות לעבר הגבול הדרומי... מהם שהוריהם נהרגו לעיניהם או מתו בדרכים במחלות וברעב, מהם שנותקו ממשפחותיהם תוך המהומה הגדולה.

הביאו בני ממרחק ובנותי מקצה הארץ

רבוני! לא בדקתי פנקס השלהבת,
חשבונך, כי הותם האמת הזורח,
הפנקס פתוח והיד כותבת,
ולא לי, בן ח.לף, הכתוב לפענח...

אך לו גם לפתור האפורות לי הואלת
ועל מה לעמך ישראל כך עוללת
לקלט לא יכלתי את שגב שירך
במחי המסבר מבלהות מכותיך,

אך בטרם לעד עלטה תכב פני
אחת מני אלף ענני, ענני:
ילדי יחנקו, ירסקו, ישבעו –
אמור נא: ואלה הצאן מה חטאו?

ויספה פליטת בית יהודה הנשארים שרש למטה
ועשה פרי למעלה.

כי כימי העץ ימי עמי

לך! היום אל ארץ חדשה אתה עובר

אל ארץ טובה ארץ נחלי
מים, עינות ותהומות יוצאים
בבקעה ובהר. ארץ חטה ושעורה
וגפן ותאנה ורמון. ארץ זית
שמן ודבש

ארץ ירדן והרמוניה...

דשנה ומבורכה היתה אדמת הגליל
ופוריה היתה מכל שאר חלקי הארץ.
כלה עטופת שדות עמק ירוקים
שופעת מעינות מים רבים וחוסה בצל יערים
עבותים ורעננים – נמשכה אדמת הגליל, הרוחצת

בחלב ודבש. מאחורי הלבנון עד לעבר גדת
הירדן הרחוק. בלילה עלו מן הנהרות עבי של
גדולים וכהנופה של כלה עטפו השדות הברוכים
והירוקים לח חיים בטרם יעל השמש בבוקר.

ארץ הגליל היא ארץ צהלת רנת כל
שובעת כלה ביין, היא ארץ השירה האמיתית

בגבול הארץ צפונה מתנשאים שני טורי הרים
גבוהים, מקבילים איש אל אחיו וגיא עמוק
עובר ביניהם היא בקעת ארם. שני סעיפי
ההרים מגביהים שיאם למרומי שחקים,
עומדים על גבולות הארץ כמבני - בני-ענק
עתיקי-יומין וראשם מכוסה לבנת שיבה..

הארץ היתה עשירה פרי ותנובה, האחוזות
רחבות הידים היו מוקפות כרמים וחורשות
תאנים.

הארץ אשר אתם עוברים שמה לרשתה ארץ הרים
ובקעות

נחלת דן.. מקום אשר אין שם מחסור מכל דבר

לרוב היה העם יושב בגליל, בתמר ובכרום
ובשדהו, הוא חי רק על חרישו ועל קצירו...

היו רודפי שלום, כי ברובם עבדו את אדמתם,
ומשאת נפשם כל הימים היתה ברכת השדה לבד

דהיה

כאשר יגיע הלילה אל קצו ויבקע עלינו אור השחר, כאשר נתוסף כוחנו מחדש ועלינו אור הבשורה כי נשברה זרוע רשע, וכסא הזד המשתלט נעקר משרשו; כאשר ברית אחים מחודשת תיכרת בין פועלי כל העולם והאינטרנציונאל המאוחד והמחודש יצא להעמיס על שכמו את האחריות החדשה לסדרי העולם המתבהר מחדש; כאשר יוסר חרפת הגיטו מעל אחינו המדוכאים והמושפלים ויזכרו המחיצות החדשות וגם החומות אשר הוקמו להפריד בין מחנות אשר גורל אחד ציוה עליהם את המלחמה האחת על השחרור האחד; כאשר נעורי ישראל יגדלו לראות את עצמם כראות חירות-יער אשר צעירים מרחיבים להם מכל עבר; כאשר נדע כי אחינו ואחיותינו שנספו בנפשנו, לא רק לבם דופק איתנו, כי אם גם ידם נתונה בתוך ידנו לעשות אתנו יחד את המלאכה אשר הוטלה עלינו; כאשר נתבשר, כי לקראת עולם חדש הולכת האנושות – אז יתחיל לפנינו התפקיד

הורו איך לו התכוננו מראשית ויכוננו כאן
והיה נדע להעריך את השי אשר אגדנו וצברנו
בתקופה הלילה הזה, ליל-המשמר:

את הכח המאוחד והמגובש של תנועת
הפועלים בארץ-ישראל אשר יופיע
כסלע איתן ויבטיח כי עליו מתבסס
כל בית ישראל החפשי והעצמאי.